

Aan

De gemeenteraad van Zoetermeer

Zaakid

2026-026076

Van

Het college/ Wethouder Velzen

Datum

24 februari 2026

Onderwerp

Beantwoording van de schriftelijke vragen van de Zó! Zoetermeer fractie d.d. 9 februari 2026 over 'Problematische schulden op hoogste niveau in elf jaar'

Bijlagen

-

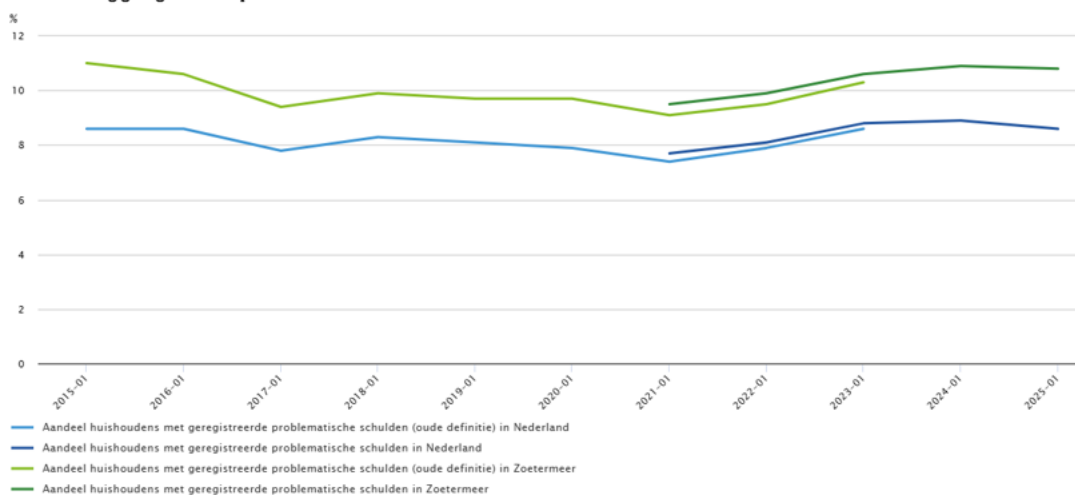
Vraag 1

Welke oorzaken ziet het college voor de toename van het aantal huishoudens met problematische schulden tot het hoogste niveau in jaren?

Antwoord 1

Het is belangrijk om het beeld dat het artikel¹ op basis van CBS-cijfers schetst over het aantal huishoudens met problematische schulden enigszins te nuanceren. Het aantal huishoudens in 2025 kwam neer op 6.310 (10,8%) vergeleken met 6.030 in 2015 (11%). De CBS-cijfers over het aandeel huishoudens met problematische schulden laten dus feitelijk over de periode van 11 jaar een stabiel beeld zien (peildatum 1 januari). Na een daling vanaf 2018, is vanaf 1 januari 2021 t/m 1 januari 2024 een toename te zien. Vanaf 1 januari 2025 lijkt deze opnieuw te gaan dalen, dan wel stabiliseren.

Ontwikkeling geregistreerde problematische schulden in Zoetermeer

Bron: CBS

¹ [Aantal huishoudens met schulden in Zoetermeer hoogste in elf jaar | Zoetermeer | AD.nl](#)

De toename van huishoudens met problematische schulden is het gevolg van een combinatie van factoren. Dat zijn onder andere een stijging van het aantal nog openstaande vorderingen voor toeslagen en overige belastingaanslagen. Dit is mede te verklaren doordat vanwege de coronapandemie en de energiecrisis verschillende tijdelijke steunregelingen voor inwoners en ondernemers zijn ingevoerd die later zijn weggevallen. Ten tweede zijn in deze periode door de Belastingdienst en Dienst Toeslagen de invorderingsmaatregelen voor toeslagen en overige aanslagen tijdelijk stopgezet. Volgens het CBS was het aantal en aandeel schuldenaren zonder deze ondernemers- en pauzeringsmaatregelen, tussen 1 januari 2021 en 1 januari 2024, waarschijnlijk lager en daarnaast stabiel geweest. Dit had als gevolg dat vorderingen en aanslagen langer open bleven staan dan voorheen en dat mensen met schulden kwamen te zitten.

Een andere reden is dat de definitie van geregistreerde problematische schulden in 2022 door het CBS is aangepast². Dit zorgt voor een toename van het aantal schulden dat het CBS als problematisch definieert.

De impact van de corona- en energiecrisis op de financiële bestaanszekerheid is voor het college reden om te blijven werken aan hulp voor alle Zoetermeesters die het financieel moeilijk hebben.

Op 26 januari heeft uw raad de [Actieagenda Financiële Bestaanszekerheid 2026-2029](#) vastgesteld. Met de Actieagenda wil het college de financiële bestaanszekerheid van onze inwoners versterken.

De Actieagenda draagt bij aan het verbeteren van de financiële bestaanszekerheid van inwoners langs drie programmalijnen: het vergroten en verbeteren van het bereik van onze regelingen zodat mensen die dat nodig hebben gebruik maken van de hulp; het verbeteren van de wijze waarop wij inwoners bejegenen en het versterken van onze preventieve werkwijze.

Vraag 2

Op welke terreinen hebben huishoudens in Zoetermeer het vaakst problematische schulden (zoals zorgpremie, belastingen, boetes of studieschuld)? Kan het college per terrein aangeven welke oorzaken hieraan ten grondslag liggen?

Antwoord 2

Uit cijfers van het CBS valt op te maken dat Zoetermeerse huishoudens vaak problematische schulden hebben bij de Belastingdienst, het CAK, het CJIB en DUO. In de praktijk zijn dat openstaande of oninbare belastingaanslagen; achterstanden op toeslagen (zorgtoeslag, huurtoeslag, etc.) die moeten worden terugbetaald; betalingsachterstanden bij zorgverzekeringspremies die zes maanden of langer openstaan. Daarnaast hebben veel Zoetermeerse huishoudens een betalingsachterstand geregistreerd bij BKR. Hier gaat het om achterstanden bij kredieten of consumptieve leningen.

De belangrijkste oorzaken voor de schulden zijn samen te vatten in het hebben van onvoldoende inkomen, terugvorderingen, het aangaan consumptief krediet en gebruik maken van achterafbetaaldiensten, verkeersboetes en invorderingsboetes.

² Met behulp van verschillende registraties (waaronder Belastingdienst, DUO, SVB, UWV, BKR, CJIB), wordt door het CBS afgeleid welke huishoudens te maken hebben met geregistreerde problematische schulden. De informatie over schulden verschildt echter per registratie. Tot en met verslagjaar 2021 was de definitie van geregistreerde problematische schulden gebaseerd op tien bronnen. Deze bronnen waren niet voor alle jaren beschikbaar. Daarom is per registratie opnieuw bepaald wanneer er sprake is van een geregistreerde problematische schuldsituatie. Dit heeft volgens het CBS als gevolg dat het aantal problematische schulden afkomstig uit de schuldregistratie van meerdere bronnen vanaf 1 januari 2025 zal toenemen.

Schuldregistratie*	Aandeel huishoudens (%)
Belastingdienst - overige aanslagen	48,3
Betalingsachterstand geregistreerd bij BKR	36,4
Betalingsachterstand zorgpremie (CAK)	29
Belastingdienst - toeslagen	26,8
CJIB	18,8
Belastingdienst - oninbare schulden	11,8
Betalingsachterstand studieschuld (DUO)	11,2
Bijstandsvorderingen	6,1
Schuldregeling (BKR)	1,8
Betalingsachterstand bij UWV	1,4
WSNP	0,3
Betalingsachterstand bij SVB	0,3
Betalingsachterstand eigen bijdrage Wlz/Wmo	n.b.

* De percentages tellen op tot meer dan 100 procent omdat huishoudens in meerdere schuldregistraties tegelijk voor kunnen komen.

Vraag 3

Welke typen huishouden hebben het meest te maken met problematische schulden (zoals, alleenstaanden, jongeren, ouderen en/of werkende armen)?

Antwoord 3

Globaal genomen laat onderzoek zien dat huishoudens met lage inkomens de grootste risicogroep voor problematische schulden vormen. Door hun lage lonen hebben deze huishoudens vaak te weinig financiële buffers. Andere groepen met een verhoogd risico op financiële problemen en schulden zijn alleenstaande huishoudens met kinderen, zzp'ers, mensen met een uitkering en laagopgeleiden.

In 2024 heeft het college een minima-effectrapportage door het Nibud laten uitvoeren als onderdeel van het [Onderzoek naar besteedbaar inkomen](#). De uitkomst van het Nibud-rapport, en van het onderzoek in breder zin, lieten zien dat de Zoetermeerse inkomensregelingen meestal voldoende ondersteuning bieden aan mensen met financiële bestaansonzekerheid. Echter, niet alle inwoners vragen de regelingen aan waar zij recht op hebben. Een grote uitdaging is om ervoor te zorgen dat onze inwoners de regelingen waar ze recht op hebben aanvragen en ontvangen. Daarnaast is het van belang ze tijdig de stap naar hulp zetten.

Vraag 4

Welke verschillen zijn er in de schuldenproblematiek tussen de wijken in Zoetermeer? En in hoeverre sluit de schuldhulpverlening in deze wijken daadwerkelijk aan bij de problemen die daar spelen?

Antwoord 4

In de [Visie Zoetermeer 2040](#) zijn Meerzicht, Buytenwegh en Seghwaert benoemd als 'wijken van de toekomst'. De reden daarvoor is dat uit [sociaaleconomische verkenningen](#)³ en wijkanalyses blijkt dat de maatschappelijke uitdagingen in Zoetermeer niet uniform zijn, maar per wijk verschillend van aard zijn in omvang en complexiteit. Dit geldt ook voor schuldenproblematiek in de drie wijken.

³ Het [Basisdocument Zoetermeer 2040](#) bevat een grote hoeveelheid feitelijke inzichten over de stad.

De schuldhulpverlening in Zoetermeer is in de basis stadsbreed georganiseerd (gelijke toegang, uniforme werkwijze) en toegankelijk voor alle inwoners. Informatie uit de wijkverkenningen is hierop aanvullend en wordt betrokken bij de verdere invulling van de aanpak. In de samenwerking met maatschappelijke partners en sociale netwerken komt dit aspect eveneens naar voren. Partners zijn vaak gevestigd op locaties in één of meerdere wijken, maar dienen bereikbaar te zijn voor alle inwoners van de stad. Te denken valt aan de Voedselbank, die met meerdere uitgiftepunten werkt. Een ander voorbeeld is het Geldpunt, dat op drie manieren bereikbaar is: telefonisch, per e-mail en via een inloopspreekuur. Het inloopspreekuur van het Geldpunt is georganiseerd in drie wijken: Buytenwegh, Seghwaert en Meerzicht.

Het college zoekt doorlopend naar manieren om de verbinding tussen schuldhulpverlening en het wijkgericht werken te versterken. Er vindt structureel samenwerking en overleg plaats tussen Schuldhulpverlening en de wijkregisseurs. Daarnaast worden inwoners geïnformeerd via onder meer (wijk)nieuwsbrieven. Het verder versterken van de verbinding op wijkniveau is opgenomen als actie in het kader van de [Actieagenda Financiële Bestaanszekerheid](#). In overleg met de wijkregisseurs wordt aansluiting gezocht bij bewonersbijeenkomsten in de wijken, om zichtbaarder te zijn en letterlijk 'het gezicht van de gemeente' te laten zien. Daarnaast wordt actief de verbinding gezocht met de Lokale Teams, die vanaf januari 2026 zijn gestart. Daarbij is aandacht voor het verbeteren van de informatie-uitwisseling tussen medewerkers, het leggen van koppelingen met de werkprocessen van de Lokale Teams op het gebied van preventie en bereik, en het benutten van bijvoorbeeld de spreekruimtes van de Lokale Teams.

Vraag 5

Kan het college toelichten waarom met name in de wijk Buytenwegh relatief veel huishoudens kampen met achterstanden in het betalen van de zorgpremie? Welke lessen trekt het college hieruit voor andere wijken?

Antwoord 5

Op basis van eerdere wijkanalyses die het college heeft laten uitvoeren is bekend dat de wat oudere wijken zoals Buytenwegh, Palenstein en Meerzicht lager scoren op sociaaleconomische prestaties. Dit blijkt ook uit de [Resultaten wijkverkenning Buytenwegh](#) die uw raad in maart 2025 heeft ontvangen. Buytenwegh is een groene, multiculturele wijk met sterke kanten, maar ook uitdagingen: er wonen relatief meer mensen met een bijstandsuitkering, de gezondheid is gemiddeld lager, er zijn veel eenoudergezinnen en het besteedbaar inkomen ligt onder het gemiddelde van Zoetermeer.

Vraag 6

Hoe verklaart het college dat het aantal gestarte schuldhulptrajecten nauwelijks is toegenomen, ondanks de stijging van het aantal huishoudens met problematische schulden?

Antwoord 6

Er zijn verschillende redenen om te verklaren waarom een stijging in het aantal huishoudens met problematische schulden niet – direct – tot meer schuldhulptrajecten leiden. Dat komt allereerst omdat veel mensen met schulden zich niet tijdig bij de gemeente of hulpverleners melden. Schaamte, angst en stress dragen daaraan bij. Soms weten zij niet dat er hulp is, of begrijpen zij niet goed waar ze terecht kunnen. Als iemand zich aanmeldt bij de gemeente betekent dit niet automatisch dat er een schuldhulptraject volgt, want niet elke aanmelding wordt een officieel traject. Sommige aanvragen stoppen eerder. In andere gevallen is de inwoner geholpen met informatie en advies of hulp bij het regelen van zijn administratie, zonder dat er een schuldregeling komt. Het komt ook voor dat een dossier niet in een schuldregeling resulteert omdat schuldeisers bijvoorbeeld niet willen meewerken.

Vraag 7

Hoeveel mensen die worden benaderd voor schuldhulpverlening nemen deze hulp daadwerkelijk aan, en in welk percentage van de gevallen worden trajecten met succes afgerond?

Antwoord 7

In het kader van vroegsignalering ontvangt de gemeente signalen van vastelastenpartners (verhuurders, zorgverzekeraars, water- en energieleveranciers) bij betalingsachterstanden (vanaf 30 tot 100 dagen). De gemeente legt actief contact met de betreffende inwoner door te bellen en die te wijzen op het hulpaanbod binnen de gemeente. Hoewel mensen over het algemeen het contact waarderen, gaat niet iedereen op het hulpaanbod in en kiezen ze ervoor om het probleem zelf op te lossen. In 2025 ging bijna een kwart (21,1%) van de bereikte inwoners wel op het hulpaanbod in. Ook hier geldt weer dat een gesprek niet automatisch tot een schuldregeling leidt als een andere vorm van ondersteuning voldoende is (zie antwoord op vraag 6).

Vraag 8

Herkent het college dat bepaalde doelgroepen, zoals werkende armen, minder vaak of snel hulp aanvragen door tijdgebrek, schaamte of omdat zij niet weten welke regelingen er zijn? Zo ja, welke extra stappen gaat het college zetten om deze groepen beter te bereiken?

Antwoord 8

Het college is goed op de hoogte van inzichten over het gedrag van doelgroepen zoals werkende armen die zich niet melden bij hulpinstanties vanwege schaamte, trots, taalproblemen of laaggeletterdheid. Ze blijven vaak “onder de radar” en maken geen optimaal gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen vanuit de landelijke of de gemeentelijke overheid⁴.

Om deze groepen beter te bereiken, zet het college een breed pakket aan (extra) maatregelen in zoals opgesteld in de Actieagenda. Zo wordt aangesloten bij landelijke initiatieven zoals De Voorzieningenwijzer, die inwoners via online checks laat zien waar ze recht op hebben. Ook wordt actief ingezet op proactieve dienstverlening, waarbij de gemeente inwoners benadert in plaats van andersom. Daarbij hoort ook het project Vindplaats Verborgene Schulden, waarin werkgevers worden betrokken bij het signaleren van financiële problemen onder werknemers. Daarnaast wordt er geïnvesteerd in trainingen voor medewerkers en partners om laaggeletterdheid te herkennen en inwoners beter te kunnen doorverwijzen. De combinatie van maatregelen moet ervoor zorgen dat juist de groepen die nu onvoldoende bereikt worden, waaronder werkenden, eerder en makkelijker passende ondersteuning vinden.

Vraag 9

Is het college van mening dat de huidige aanpak van schuldhulpverlening in Zoetermeer voldoende is om de groei van problematische schulden te keren? Zo nee, welke aanvullende maatregelen overweegt het college te zetten om dit te verbeteren?

Antwoord 9

Het college is van mening dat de bestaanszekerheid van Zoetermeesters die het financieel moeilijk hebben grote prioriteit heeft. De gemeentelijke aanpak sluit aan op bestaande landelijke maatregelen zoals het [Nationaal Programma Armoede en Schulden \(NPAS\)](#).

⁴ [Rapport Verborgene armoede op de werkvloer \(2022\) - Nibud](#)

In de Actieagenda staan verschillende acties om de schuldenproblematiek onder Zoetermeesters te keren. Een belangrijk speerpunt daarbij is dat we beter willen aansluiten bij de leefwereld van inwoners. Dit is een doorlopend proces waarin we blijven leren en ontwikkelen. Dat doen we samen met onze maatschappelijke partners en ervaringsdeskundige inwoners.

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:

Naam : Elizabeth Fanoiki

Telefoon : +31793468086

E-mailadres : E.Fanoiki@zoetermeer.nl